

WILBUR SMITH

WSOY

SOTAHUUTO

& DAVID CHURCHILL

WILBUR SMITH
& DAVID CHURCHILL
SOTAHUUTO

SUOMENTANUT NINA MÄKI-KIHNIÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomennoksessa lainataan seuraavia teoksia:

- Rudyard Kipling, ”Jos”. Suom. Antero Manninen. *Valkoisen miehen taakka*. WSOY, 1976.
W.B. Yeats, ”Toinen tuleminen”. Suom. Aale Tynni. William Butler Yeats, *Runoja*. WSOY, 1966.
Homeros, *Odyssia*. Suom. Otto Manninen. WSOY, 3. painos, 1946.
Wilbur Smith, *Keihästen sankarit*. Suom. Ilkka Rekiaro. Otava, 2009.

Englanninkielinen alkuteos *War Cry*

First published by HarperCollins Publishers 2017
HarperCollins Publishers, 1 London Bridge Street, London SE1 9GF
Copyright © Orion Mintaka (UK) Ltd 2017
Wilbur Smith asserts the moral right to be identified as the author of this work
All rights reserved

SUOMENKIELISEN LAITOKSEN © NINA MÄKI-KIHNIÄ JA WSOY 2018

ISBN 978-951-0-43310-2

PAINETTU EU:SSA

Omistan *Sotahuudon*
vaimolleni Mokhinisolle,
joka on ollut iloni ja inspiraationi
viimeiset vuosikymmenet ja on oleva vastakin.
Rakastan sinua, Fireball.

S odan julistuksesta oli kulunut kaksi kuukautta, ja Baijerin kirkkaansinisellä taivaalla syysaurinko loisti kuin olisi yllyttänyt kansaa juomaan olutta ja laulamaan riehakkaita lauluja. *Oktoberfest* oli kuitenkin peruttu, eikä iloisia uutisia tuonut myöskään kahden penkkirivin limusiini, joka ajoi lyhyttä pihatietä Grünwaldin kartanolle Münchenin laitamilla.

Auto pysähtyi. Kuljettaja avasi oven autosta nousevalle matkustajalle, liki seitsenkymmenvuotiaalle arvokkaalle herrasmiehelle, jonka univormupukuinen hovimestari otti vastaan kartanon ovella. Perheen lakimies Viktor Solomons ohjattiin aikailematta saliin, missä Meerburgin kreivitär Athala kohotti katseensa hänet nähdessään. Miehen hiuksissa ja parrassa oli jo hopeanhohdetta ja askel oli vähemmän tarmokas kuin aikoinaan, mutta moitteettomasti räätälöity puku, huolella tärkätty vitivalkoinen kaulus sekä tahrattomina hohtavat kengät sopivat miehelle, jonka mieli oli tarkka, terävä ja oivaltava kuten aina.

Solomons pysähtyi Athalan tuolin eteen, nyökkäsi vähäeleisesti mutta kunnioittavasti ja sanoi: »Hyvää huomenta, kreivitär.»

Miehestä huokui alakulo, mutta Athala muistutti itseään, että se oli ollut arvattavissa. Solomonsin rakas poika Isidore oli rintamalla. Yksikään vanhempi ei kulkenut kevein sydämin, jos tiesi lapsensa hengen olevan sodan jumalten armoilla.

»Hyvää huomenta, Viktor, yllättävää mutta mukavaa, että tulit käymään. Käy toki istumaan.» Athala viittasi sirolla kädellään vastapäiseen tuoliin. Sitten hän kääntyi katsomaan hovimestaria, joka oli

saattanut vieraan sisään ja jäänyt odottamaan ohjeita. »Braun on hyvä ja tuo kahvia herra Solomonsille. Viktor, maistuisiko kakku? Tai kenties struudeli?»

»Ei kiitos, kreivitär.»

Athala pani merkille, että Solomonsin äänessä oli synkkä sointi, ja vastoin tapojaan mies vältteli katsomasta häntä silmiin. *Hänellä on huonoja uutisia*, Athala ajatteli. *Ettei vain mitään pojista? Ei kai kummallekaan ole sattunut mitään?*

Athala komensi itseään pysymään rauhallisena. Pelkoa ei ollut soveliasta paljastaa, ei varsinkaan palvelijan ollessa yhä huoneessa. »Siinä kaikki, Braun», Athala sanoi.

Hovimestari poistui. Athala halusi viivyttää huonoja uutisia edes hetken. »Kerrohan, mitä Isidorelle kuuluu? Toivottavasti hän on turvassa ja terveenä.»

»On kyllä, kiitos kysymästä, kreivitär», Viktor vastasi hajamielisesti, ikään kuin olisi ajatellut jotain tähdellisempää. Hän oli kuitenkin ylpeä rakkaasta pojastaan eikä malttanut olla jatkamatta aiheesta: »Isidoren divisioonaa komentaa itse kruununprinssi Vilhelm. Ajattella. Viime viikolla häneltä tuli kirje, jossa hän kertoi olleensa jo ensimmäisessä taistelussaan. Hänen majurinsa oli kehunut, että hän toimi tulituksessa mallikkaasti.»

»Varmasti toimikin. Isidore on hieno nuori mies. Mutta Viktor... Mitä asiaa sinulla on, miksi tulit käymään?»

Solomons empi hetken, keräsi ajatuksensa ja huokaisi. »Olen pahoillani, kreivitär, mutta tätä asiaa ei voi kierrellen esittää. Sotaministeriöstä ilmoitettiin tänään, että puolivosi *Graf Otto von Meerbach* on kuollut. Kenraali von Falkenhaynin mielestä oli parasta, että tiedon toimittaa sinulle tuttu ihminen, etkä saa sitä sähköellä tai joltakulta tuntemattomalta upseerilta, joka lähetetään sanansaattajaksi ovellesi.»

Athala ummisti silmänsä ja lysähti tuolin selkänöjää vasten saamatta sanaa suustaan.

»Tämä on varmasti tuskallista», Solomons jatkoi, mutta itse asiassa Athala tunsikin kaikkea muuta kuin tuskaa. Pällimmäinen tunne oli

huojennus. Pojille ei ollut sattunut mitään. Ja vihdoin, kaikkien näiden vuosien jälkeen, hän oli vapaa. Hänen puolisonsa ei voisi enää loukata häntä.

Athala hillitsi itsensä. Jo varhaisella tyttöinä hän oli kouluttu säilyttämään posliininukkemaiset piirteensä aristokraatin hillityn eleganssin kuvajaisena – tilanteessa kuin tilanteessa. Samaisen naamion taakse hän piilotti nykyään todelliset tunteensa vaivattomasti, niin kuin lammen vesi kätkee näkyvistä joutsenen herkeämättä polkevat jalat, kun lintu lipuu veden pinnalla näennäisen vaivattomasti.

»Miten hän kuoli?» Athala kysyi.

»Lento-onnettomuudessa. Tietooni on tullut, että hänen ylhäisyytensä osallistui Saksan keisarikunnan kannalta mitä tärkeimpään tehtävään. Yksityiskohdat on luokiteltu salaisiksi, mutta minulla on lupa kertoa, että onnettomuus tapahtui Brittiläisen Itä-Afrikan ilmatilassa. Kreivi lensi uudella upealla aluksellaan, *Assegaiilla*. Se oli neitsytmatkallaan.»

»Ampuivatko britit hänet alas?»

»En tiedä. Lähettiläämme Bernissä sai tietää brittikollegaltaan vain sen, että kreivi on menehtynyt. Tieto annettiin silkasta kohteliaisuudesta edesmenneen miehelle arvovaltaa kohtaan. Käsittäakseni Afrikassa ei ole brittien Kuninkaallisten lentojoukkojen yksikköjä, joten voidaan otaksua, että kyse on jonkinlaisesta onnettomuudesta. Sellaiset 'ilmaläivät' täytetään kaasulla, joka on kuulemma varsin arvaamatonta.»

Athala katsoi Solomonsia suoraan silmiin ja lausui korostetun rauhallisesti: »Oliko se nainenkin *Assegaiissa*, kun se tapahtui?»

Lakimiehelle ei tarvinnut täsmentää, kenestä oli puhe. Senhän tiesivät kaikki, jotka vähänkin tunsivat saksalaisia seurapiirejä. Kreivi von Meerbach oli aikapäiviä sitten todistettu pahamaineiseksi elostelijaksi, mutta viime vuosina hänen pakkomielleensä oli ollut eräs tietty rakastajatar – lumoava kaunotar, jolla oli kiiltävän mustanruskeat hiukset ja violetinsiniset silmät. Eva von Wellberg. Kreivi oli anellut Athalalta avioeroa, koska halusi tehdä tästä Wellbergin naikkosesta vaimonsa, mutta Athala oli kieltäytynyt. Katolinen usko

kielsi avioliiton purkamisen. Niinpä he olivat päätyneet sopimukseen. Kreivitär Athala eli kahden pienen poikansa kanssa harmonisen klassisessa kartanossa Münchenistä lounaaseen, viihtyisässä pikku-kaupungissa, missä seurana oli baijerilaisen seurapiirin parhaimmistoa. Kreivi Oton haltuun oli jäänyt suvun linna Bodenjärven rannalla. Siellä hän oli vaalinut rakastajatartaan – siis huoraansa, jollaiseksi Athala naisen mielsi – ja tavannut poikiaan harvakseltaan, milloin nyt pystyi tai ylipäänsä vaivautui järjestämään heille aikaa.

»*Assegai* oli Meerbach Motor Worksin tiloissa», Solomons sanoi viitaten valtavaan teollisuusyhtiöön, suvun vaurauden lähteeseen. »Yhtiön johtoa oli seuraamassa ilma-aluksen lähtöä, ja heiltä kuulin, että alukseen tosiaan nousi hänen seuralaisenaan joku nainen. Sotaministeriöstä taas kerrottiin, että *Assegai* tuhoutui miehistöineen. Ei pelastuneita.»

Athala salli vaisun, katkeran hymyn käväistä huulillaan. »En edes teeskentele, että surisin hänen kuolemaansa.»

»Enkä minä teeskentele paheksuvani sinua. Tiedän kyllä, että olet kärsinyt hänen takiaan.»

»Viktor hyvä, olet aina niin ystävällinen ja oikeudenmukainen. Olet...» Athala keskeytti valitakseen sanansa uudestaan. »Olit mieheni lakimies, etkä silti ole koskaan toiminut minua vastaan.»

»Olen koko perheen lakimies, kreivitär», Solomons oikaisi lempeästi. »Ja niin kauan kuin olet ollut ja olet oleva Meerbach, kohtelen sinua kuin asiakastani. Mutta sopiiko nyt kysyä, oletko valmis keskustelemaan puolisosi traagisen poismenon seuraamuksista?»

»Kyllä olen», Athala sanoi, ja jostain selittämättömästä syystä hän silloin yllättäen tunsu sen menetyksen, jolle oli tähän hetkeen asti ollut turta. Kaikista kärsimyksistään huolimatta hän oli nimittäin usein rukoillut, että jonain päivänä mies sittenkin ymmärtäisi tekemänsä virheet ja omistautuisi perheelleen. Nyt se toivo oli mennyttä. Hän alkoi itkeä ja etsi nenäliinaa laukusta jalkojensa juuressa.

»Annanko omani?» Solomons kysyi ja laittoi käden taskuunsa.

Athala sivuutti tarjouksen ja vain pudisti päätään, ääneen kun ei ollut luottamista. Lopulta hän löysi etsimänsä, painoi liinan sil-

milleen, sipaisi sitten nenäänsä, veti syvään henkeä ja sanoi: »Suo anteeksi.»

»Kreivitär hyvä, olet juuri menettänyt aviopuolisosi. Mitä vastoinkäymisiä teillä olikaan, hän oli kuitenkin sinut vihille vienyt mies, lastesi isä.»

Athala nyökkäsi ja sanoi apeasti: »Sydämeni ei näköjään olekaan kiveä.»

»Minä ainakaan en ole koskaan kuvitellut niin. En hetkeäkään.»

Athala nyökkäsi kiitokseksi. »Jatketaan... Aioit kertoa, mitä seuruuksia on...» *Hänen kuolemallaan* tuntui mahdottomalta sanoa, joten hän korvasi sen *tällä tapahtumalla*.

»Aivan. Hautajaisia ei voida valitettavasti järjestää, sillä jos ruumis on löydetty, britit ovat jo haudanneet sen.»

»Se on ymmärrettävää. Mieheni kuoli palvellessaan isänmaataan ulkomailla», Athala totesi. Hän ojensi selkensä palauttaakseen arvokkuuden olemukseensa.

»Totta. Lienee asianmukaista ja toivottuakin järjestää muistotilaisuus. Kenties Münchenin Frauenkirchessä, tai ehkä soveliaampi paikka olisi Meerbachin linnan pikkukappeli tai Motor Worksin toimitilat.»

»Frauenkirchessä», Athala sanoi hetkeäkään epäröimättä. »Tehdas ei nähdäkseni ole sopiva paikka kunnioittaa Saksan keisarikunnan kreivin muistoa, ja linnan kappeli puolestaan on liian ahdas, sillä tilaisuuteen tulee varmasti paljon väkeä. Voisiko joku sinun henkilökunnastasi lähettää kutsun arkkipiispalle, varata sopivan päivän ja avustaa käytännön järjestelyissä?»

»Tietenkin, kreivitär, siitä ei ole mitään vaivaa. Saanko ehdottaa Bayerischer Hofia tilaisuuden jälkeistä vastaanottoa varten? Kerro toiveesi hotellin johtajalle, niin henkilökunta toteuttaa ne.»

»Pahoin pelkään, etten pysty edes ajattelemaan sitä juuri nyt.» Athala sulki silmänsä ja yritti saada mielessään myllertävät ajatukset ja tunteet hallintaansa. »Kuinka minulle ja pojilleni käy?»

»Kreivin testamentti on poikkeuksellisen monimutkainen omaisuuden suuruuden ja hajautusten takia. Mutta olennaista on, että

tämä Baijerin sukutila ja valtaosa Motor Worksin osakkeista siirtyvät vanhemmalle pojalle Konradille, samoin von Meerbachin kreivin arvonimi. Kuopuksesi Gerhard saa yhtiöstä pienemmän osakeosuden. Eri kiinteistöt ja niiden tuotot järjestellään rahastoiksi, jotka siirretään poikien nimiin heidän täyttäessään kaksikymmentäviisi vuotta. Sitä ennen kumpikin saa runsaan elatusavun, ja tietenkin molempien koulutus kustannetaan. Kaikki muut kulut heidän täytyy hyväksyttää varainhoitajilla.»

»Keitä he ovat?»

»Aluksi sinä ja minä, kreivitär.»

»Ottoko soi minulle sellaiset valtuudet, jopas on.»

»Hän arvosti perinteitä. Hänen mielestään äiti on vastuussa lasten kasvatuksesta. Mutta huomasithan, että sanoin 'aluksi'? Kun Konrad kaksikymmentäviisivuotiaana ottaa vastuulleen perheyhtiön, hänestä tulee samalla edunvalvoja veljelleen, joka on silloin kahdeksantoista.»

»Ja seitsemän seuraavan vuoden ajan Gerhardin täytyy mennä lakki kourassa Konradin luo, jos hän tarvitsee jotain.»

»Niin.»

Athala kurtisti kulmiaan. »En pidä siitä, että yhdellä veljellä on niin paljon valtaa toiseen.»

»Hänen ylhäisyytensä uskoi vakaasti, että perhe siinä missä valtiokin tarvitsee johtajakseen yhden vahvan miehen.»

»Niin elää kuin puhuu... Oletan, että minun toimeentuloni on turvattu.»

»On toki, sen suhteen ei ole huolta. Sinä saat pitää oman osuutesi perheen varallisuudesta ja lisäksi kaikki kiinteistöt, jalokivet, taide- teokset ja muut, jotka olet saanut avioliiton aikana, ja sinulle maksetaan vuosittain antelias leskeneläke loppuelämäsi ajan. Saat myös paikan yhtiön hallituksesta.»

»Vähät minä siitä hiivatin hallituksesta», Athala sanoi. »Pojista minä olen huolissani. Missä meidän on tarkoitus asua?»

»Päätös on täysin teidän, halusittepa sitten jäädä tänne Grünwaldiin, Meerbachin linnaan tai molempiin. Hänen ylhäisyytensä on osoittanut kohtalaiset varat linnan ja sen tilusten ylläpitoon sekä pal-

velusväen palkkoihin, joilla ylläpidetään samanlaista tasoa, jota hän itse vaati. Sinusta tulee jälleen Meerbachin linnan emäntä, mikäli niin haluat.»

»Kunnes koittaa Konradin 25-vuotispäivä...»

»Niin, silloin hänestä tulee isäntä.»

Solomonsin lähdettyä Athala meni yläkertaan lastenhuoneeseen, missä Gerhard oli leikkimässä. Hänen silmissään poika oli Jumalan lahja, odottamattoman siunaus ja harvinainen ilon hetki avioliitossa, joka oli jo ollut pelastuksen ulottumattomissa. Gerhard oli siitetty Athalan ja Oton viimeisenä yhteisenä yönä. Yhdyntä oli ollut lyhyt ja pikainen, ja Gerhardin syntyessä Otto oli viettänyt iltaa *Fräulein* von Wellbergin kanssa. Mutta se teki lapsesta Athalalle entistäkin tärkeämmän.

Hän mietti, miten selittäisi pojalle, että isä oli kuollut. Miten sellainen asia kerrotaan kolmivuotiaalle? Juuri nyt hän ei hennotunut keskeyttää Gerhardia, sillä poika leikki lempileluillaan, puisilla rakennuspalikoilla.

Athala seurasi lumoutuneena, miten poika järjesteli kirkkaanvärisiä palikoita. Gerhardilla oli luontaista symmetrian tajua. Kun hän sijoitti yhden tietyn värisen tai muotoisen palikan uusimpaan linnaan, taloon tai maatilaa (Gerhard osasi aina sanoa tarkalleen, mitä oli rakentamassa) ja sen viereen toisenlaisen, vastakkaiselle seinustalle piti saada täsmälleen samanlainen pari.

Athala kumartui suukottamaan pojan päälakea. »Oma pieni arkkitehtini», hän kuiskasi, ja Gerhard säteili hyvillään, sillä äidin käyttämisestä monista lempinimistä se oli hänelle mieluisin.

Minä kerron hänelle kyllä, Athala lupasi itselleen, mutten vielä.

Hän kertoi uutisen pojilleen sen jälkeen, kun Konrad oli tullut joulusta kotiin. Konrad oli vasta kymmenen mutta piti itseään jo talon isäntänä. Sen takia hän kieltäytyi osoittamasta minkäänlaista heikkoutta, vaikka kuuli isänsä kuolleen – isän, jota hän muistutti monessakin mielessä. Sen sijaan hän halusi tietää tarkalleen, mitä oli

tapahtunut. Oliko isä taistellut englantilaisia vastaan? Montako hän oli tappanut ennen kuin ne saivat hänet? Kun Athala ei osannut vastata Konradin tiukkaamiseen, poika sai raivokohtauksen ja haukkui äitiään typeryukseksi.

»Ei ihme, ettei isä rakastanut sinua», hän ilkkui. »Et ollut hänelle tarpeeksi hyvä.»

Jonain muuna päivänä Athala olisi voinut läimäyttää Konradia, mutta tänään hän antoi asian olla. Sitten Konradin raivo laantui yhtä nopeasti kuin oli puhjennutkin, ja hän kysyi: »Jos isä on kuollut, olenko minä nyt sitten kreivi?»

»Olet», Athala sanoi. »Sinä olet kreivi von Meerbach.»

Konrad hihkaisi ilosta. »Tässä tulee kreivi! Tässä tulee kreivi!» hän hoki ja marssi ympäri lastenhuonetta kuin tanakka pieni punapäinen kaartilainen. »Minäpä se teen mitä haluan eikä kukaan mahda mitään!»

Hän pysähtyi Gerhardin rakennelmalle, joka oli pala palalta kohonnut lähes tekijänsä korkuiseksi.

»Hei Gerdi, katsopas tätä!»

Gerhard katsoi isoveljeään ja hymyili viattomana. Konrad potkaisi Gerhardin komeaa rakennelmaa niin, että palikat sinkoilivat sinne tänne lastenhuoneen lattialle. Hän potkaisi uudestaan ja vielä uudestaan, kunnes tekele oli tuhoutunut täydellisesti ja lattialla lojuivat vain sen värikkäät rauniot.

Gerhardin pienet kasvot rypistyivät surusta, ja hän juoksi nyhkyttäen äitinsä luo. Kun Athala kietoi kätensä kuopuksensa ympärille ja katsoi poikakreiviä, joka seisoi ylväänä tekemänsä tuhon ääressä, hän tajusi toivottomana, että vaikka hän oli vapautunut miehestään, hän oli päätynyt tätäkin kauheamman poikansa ikeen alle.

Tytön ratsastushousut lököttivät reisistä, sillä hän oli luiseva eivätkä lihakset täyttäneet lahkeita kokonaan. Hänen mustaa polkkatukkaansa eivät hiuspannat tai soljet yleensä kahlinneet, mutta nyt hiukset oli kiinnitetty pinneillä pieneksi nutturaksi ratsastuskypärän takareunan alapuolelle. Pisamaiset kasvot olivat päivettyneet

kullanruskeiksi, ja silmät olivat yhtä kirkkaan ja puhtaan siniset kuin Afrikan taivas, jonka alla hän oli elänyt koko elämänsä.

Maiseman ruohikkoiset kukkulat ja niiden rinteiltä köynnöksinä laskeutuvat purot välkehtivät horisonttiin asti, aivan kuin Skotlannin Ylämaa olisi siirretty Eedenin puutarhaan: tämä seutu oli ehtymättömän hedelmällinen satumaa, käsittämättömän avara, lumoava ja kesyttömän villi. Täällä leopardit loikoilivat puiden oksilla, jotka tarjosivat kodin räpättäville apinoille ja käärmeille, kuten metallinhohtoiselle vihermamballe ja aralle mutta tappavan myrkylliselle boomslangille. Miehenkoruinen heinikko kätki terävähampaiset ja -kyntiset leijonat ja vielä niitäkin tappavammat puhvelit, joiden sarvet puhkaisivat ihmisen vatsan siinä missä neula hienon pellavan.

Tyttö ei suonut ajatustakaan sellaisille vaaroille, sillä tämä maailma oli hänelle tuttuakin tutumpi, ja sitä paitsi hänellä oli mielessään tärkeämpiäkin asioita. Hän silitti poninsa samettisen pehmeää turpaa; se oli Somaliassa kasvatettu rautias tamma, ja he olivat olleet erottamattomat siitä lähtien, kun hän oli saanut sen seitsenvuotislahjakseen kahdeksan kuukautta sitten. Sen nimi, Kipipiri, oli swahilia ja tarkoitti perhosta, ja se oli myös sen korkean vuoren nimi, joka väreili itähorisontissa paahtavan kuumassa ilmassa kuin kangastus.

»Katso, Kippy», tyttö mumisi rauhoitellen. »Katso noita ällöttäviä poikia ja heidän ällöttäviä orejaan. Näytetään niille, mihin meistä on!»

Hän kiersi ponin toiselle puolelle, viittasi kintaalla hevosenhoitajansa tarjoamalle punntausavulle, pani toisen jalan jalustimeen ja ponnisti sen varassa satulaan ketterästi kuin laukkaratsun jockey. Sitten hän kumartui eteenpäin lähemmäs Kipipirin kaulaa, silitti ponin harjaa ja kuiskasi sen korvaan: »Lennä, rakas, lennä!»

Sähköistävä tunnekuuhu otti vallan – ylpeys, malttamattomuus ja pökerryttävä jännitys sekoittuivat hermostukseen, ahdistukseen ja naurunalaiseksi joutumisen pelkoon – ja tyttö komensi itseään rauhoittumaan. Hän oli jo kauan sitten oppinut, että rakas Kippy vaistosi hänen tunteensa ja alkoi käyttäytyä samalla tavalla. Nyt hän ei tosiaankaan halunnut alleen hermoilevaa, säpsähtelevää, yli-

innokasta ratsua. Hän veti äidin neuvon mukaan syvään henkeä ja puhalsi ilman hitaasti ulos, kunnes tunsu hartioidensa rentoutuvan. Sitten hän otti ryhdikkään istunnan, kannusti poninsa käyntiin, ja paprikanpunainen maa pölysi heidän lähestyessään porttia, jonka taakse Wanjohi Valley Polo Clubin kentälle oli pystytetty vuoden 1926 ratsastuskilpailujen esterata.

Tytön katse oli tiukasti esteissä, jotka oli sijoitettu kentälle näennäisen umpimähkäiseen järjestykseen. Hänen mielessään oli vain yksi ajatus: *Voitto on minun!*

Kaiutin oli ripustettu puupalkkiin, joka kannatteli klubirakennuksen verannan aaltopeltikattoa. Siitä kuului vahvistimen säröyttämä ja korvia raastavan kovaksi voimistama miehen ääni: »Seuravana lähdössä viimeinen kilpailija esteratsastusluokassa 12-vuotiaat ja alle, neiti Saffron Courtney ja Kipi-piri-piri...» Seurasi hetken hiljaisuus, jonka jälkeen ääni jatkoi: »Pahoitteluni tuosta, vähän turhan monta pipiä tällä ponilla.»

»Ja vähän turhan monta Pink Giniä tälle päivälle, Chalky!» kuului huikkaus puupenkeistä kyhätystä katsomosta, missä rennosti istuskeleva yleisö seurasi pooloklubin jäsenten lapsille vuosittain järjestettäviä ratsastuskilpailuja.

»Niin totta, poika hyvä, niin totta», selostaja tunnusti ja jatkoi: »Toistaiseksi meillä on vasta yksi puhtaan radan tehnyt ratsukko, Percy Toynton ja Hotspur, joten ainoastaan Saffron on hänen ja voiton välissä. Saffron onkin kirkkaasti tämän tapahtuman nuorin osallistuja, joten saatellaan tyttö matkaan raikuvien aplodien kera.»

Laiska käten lapsi kuului viisikymmenpäisestä valkoihoisten joukosta, joka oli tullut seuraamaan oman jälkikasvun ratsastuskilpailuja tai vain tarttunut tilaisuuteen päästä maatiloiltaan tai liiketoimista seurustelemaan muiden kanssa. Varhaisen iltapäivän aurinko väsytti väkeä, sillä poolokentät sijaitsivat ohuessa ilmanalassa lähes kahden ja puolen tuhannen metrin korkeudessa, mikä selvästikin terästi sanakarillisen alkoholinkulutuksen vaikutusta. Muutama erityisen uupunut ja turmeltunut sielu oli sen lisäksi turruttanut itseään oopiumilla,

kun taas ylenpalttisen toimeliaat tai riehakkaat katsojat olivat mitä todennäköisemmin nuuhkaisseet kokaiinia, joka kuului tätä nykyä kenialaisen sosieteetin rohkeimpien jäsenten tapoihin siinä missä cocktail ennen päivällistä.

Saffronin äiti Eva Courtney oli muista poiketen aivan selvin päin. Seitsemännellä kuulla raskaana ja esikoisensa syntymän jälkeen kaksi keskenmenoa kokeneena häneltä oli kielletty kaikki Guinnessia vahvempi, ja sitä hän toisinaan otti lasillisen vahvistukseksi. Hän katsoi poolokentälle pystytettyjä esteitä, kuiskasi puoliääneen »Onnea, rakkaani» ja puristi miehensä kättä.

»Toivottavasti hän ei putoa satulasta», Eva sanoi tumman orvokinsiniset silmät äidillistä huolta huokuen. »Hän on vasta pikkutyttö, ja katso minkä kokoisia esteitä tuolla on.»

Leon Courtney hymyili vaimolleen. »Älä yhtään pelkää, kultaseni», hän rauhoitteli. »Saffron on sinun tyttäresi. Eli rohkea kuin naarasleijona, kaunis kuin vaaleanpunainen flamingo... ja samanlainen sisupussi kuin vanha sarvikuonosonni. Hän selviytyy naarmuitta, eikä siinä ole kahta sanaa.»

Eva Courtney hymyili Leonille ja irrotti otteensa miehensä kädestä, jotta tämä saattoi nousta ja kävellä lähemmäs poolokenttää. *Oma Ratelini*, hän ajatteli. *Ei kestä istua ja katsella tyttööän matkan päästä. Hänen täytyy päästä lähelle toimintaa.*

Eva oli antanut Leonille lempinimeksi Rateli eräänä aamuna kaksitoista vuotta sitten, pian heidän ensitapaamisensa jälkeen. He olivat lähteneet ratsastamaan aamun sarastaessa Hautavajoamaan, ja Eva oli huomannut hassun näköisen otuksen, samaa kokoluokkaa kuin lyhytjalkainen punkero pikkukoira. Sen vatsapuolella oli ollut mustaa karvaa, selkäpuolella valkoista ja vaalean harmaata, ja se oli tuhissut ruohikossa kuin lukulasejaan etsivä vanha ukko.

»Mikä tuo on?» hän oli kysynyt, ja Leon oli vastannut: »Se on mesimäyrä.» Leon oli kertonut, että tuo peto oli uskomatonta kyllä Afrikan hurjimpia ja pelottomimpia. »Jopa leijona kiertää sen kaukaa», oli Leon sanonut. »Joka sitä häiritsee, tekee niin omalla vastuullaan.»

Hän voisi puhua samoin itsestään, Eva oli ajattelut. Leon oli tuolloin ollut alle kolmenkymmenen ja hankkinut niukan elantonsa safarioppaana. Nyt neljäkymmenen merkkipaalu häämötti vain vuoden päässä, ja silmissä aikoinaan säkenöinyt poikamainen into oli vaihtunut rauhallisempaan itsevarmuuteen, sillä parhaassa iässä oleva aikamies luotti kykyihinsä metsästäjänä ja taistelijana. Leonin kulmakarvojen välissä oli syvä uurre, ja silmiä ja suuta reunustivat juonteet. Vaikka rypyt naisilla kautta aikojen olivat merkinneet nuoruuden ja kauneuden katoavaisuutta, Evan oli myönnettävä, että hänen miehellään ne kertoivat kokemuksesta ja arvovallasta ja vain lisäsivät tämän vetovoimaa. Miehen keskivartalo oli aavistuksen entistä tukevampi, eikä vyötärö ollut yhtä solakka kuin aikoinaan, mutta – kuinka epäreilua! – se teki hänen olemuksestaan vain vahvemman ja voimakkaamman.

Eva silmäili muita miehiä, jotka kuuluivat Kenian tälle seudulle kertyneeseen eurooppalaisten yhteisöön. Hänen katseensa pysähtyi kohdatessaan 25-vuotiaan Josslyn Hayn, joka perisi isältään arvonimet Errollin jaarli ja *Lord High Constable of Scotland*. Hay oli pitkä lihaksikas nuorimies, ja tapansa mukaan hänellä oli sukujuuriensa kunniaksi kiltti ja toisella olallaan punertavan okran värinen somalialainen huivi. Hän oli komea näky, vaaleat hiuksetkin oli suittu taaksepäin kuin elokuvien ensirakastajalla. Hän tarkasteli maailmaa ja eritoten sen naisväkeä julkean joutilaasti kylmänsinisillä silmillään raskaiden silmäluomien alta kuin saalistaja seuraavaa ateriaansa. Hay oli vietelty puolet Brittiläisen Itä-Afrikan valkoisista naisista, mutta Eva tunsu tuon miestyypin niin hyvin ja oli niin tyytyväinen omaan alfaurokseensa, ettei häntä edes etäisesti kiinnostanut päätyä yhdeksi Hayn valloituksista. Sitä paitsi Hayn nuoruus ja kokemattomuus eivät herättäneet hänen mielenkiintoaan. Mitä tuli paikan muihin miehiin, he olivat sekalainen seurakunta: sodanjälkeisen Britannian uutta yhteiskuntaa paenneita aristokraatteja, muille maille lähetettyjä sukunsa häpeäpilkkuja, jotka pröystäilivät estoitta vaikka odottivatkin hartaasti seuraavaa sekkilähetystä kotimaasta, ja seikkailijoita, jotka eivät löytäisi viekoittelevan Afrikan vetovoimaista elämää kotipuolesta.

Leon Courtney oli kuitenkin erilainen. Hänen sukunsa oli asunut Afrikassa kaksisataaviisikymmentä vuotta. Hän puhui swahilia yhtä sujuvasti kuin englantia, keskusteli paikallisten maasaiden kanssa heidän omalla kielellään ja hallitsi myös arabian – tarpeellinen taito miehelle, jonka isä oli perustanut kauppaliikkeensä yhden ainoan Niilin-höyrylaivan varaan mutta laajentanut liiketoimiaan niin paljon, että ne ylsivät Transvaalin kultakaivoksilta Egyptin puuvillapelloille sekä Mesopotamian öljylähteille. Leon ei pelannut pelejä. Hänen ei tarvinnut. Hän oli miehinen mies sellaisenaan.

Aivan, Rateli, olen onnekas, Eva ajatteli. Onnekkain kaikista, kun saan rakastaa sinua ja olla rakastettusi.

Saffron terästäytyi odotellessaan lähtövuoroaan radalle. *Minun on ihan pakko voittaa Percy!* hän sanoi itselleen.

Percy Toynton viettäisi kolmetoistavuotispäiväänsä viikon päästä, joten hän sai vielä osallistua tähän luokkaan. Lähes kaksi kertaa Saffronin ikäisellä pojalla ja hänen ratsullaan oli paljon enemmän kokoa ja voimaa kuin Saffronilla ja Kipipirillä. Percy ei ollut Saffronin mielestä mukava poika. Hän oli leuhka ja tekeytyi nokkelaksi nuorempiensa kustannuksella. Radan hän oli kuitenkin suorittanut virheettä. Saffronin olisi yksinkertaisesti pakko yltää samaan ja vielä päihittää hänet uusintakierroksella.

»Älä mene asioiden edelle», oli isä sanonut hänelle aamiaisella. »Elämä antaa nyt tärkeän oppitunnin. Jos sinulla on jokin tärkeä ja haastava tehtävä, älä jää tuskailemaan, miten vaikea se on. Pilko se pienempiin, helpompiin osiin. Tee ne sitten maltilla yksi kerrallaan, ja ykskaks huomaat, että oletkin tehnyt koko jutun, vaikka se ensin oli vaikuttanut niin kovin vaikealta. Ymmärrätkö?»

Saffron oli mutristellut suutaan pohtiessaan isän sanoja. »Kyllä kai», hän oli vastannut vaikei ollut lainkaan vakuuttunut asiasta.

»No ajattelehan virheetöntä rataa estekisoissa. Siihen ei pystykään ihan kuka tahansa, eihän?»

»Ei», Saffron pudisti päätään.

»Mutta kun katsot yhtä ainoaa estettä, niin kai ajattelet aina, että kyllä minä tuosta yli leiskautan?»

»Aina!» Saffron myönsi.

»Siinä näet. Älä siis ajattele, miten vaikeaa on tehdä puhdas rata. Näe vain yksi helppo este, sen jälkeen toinen, sitten kolmas... Ja kun tulet viimeiselle esteelle hypättyäsi ne kaikki muut, niin kas kas, teit puhtaan radan eikä se tuntunut vaikealta ensinkään.»

»No nyt minä ymmärrän!» Saffron oli intoillut.

Saffron vilkaisi kilpakumppaniensa ja näiden vanhempien riviä kentän laidalla ja näki siellä myös isänsä. Isä katsoi häntä suoraan silmiin, vilkutti ja hymyili leveästi sillä tavalla, joka aina ilahdutti Saffronia, koska se valoi häneen toivoa ja itsevarmuutta. Saffron vastasi hymyyn ja keskittyi ensimmäiseen esteeseen: yksinkertaiseen ristikkoon, jossa oli kaksi valkoista puomia kuin x-kirjaimena, päät korkeammalla kuin keskellä oleva risteävä kohta. *Tuo on helppo!* hän ajatteli ja tunsi olonsa vahvemmaksi ja itsevarmemmaksi. Hän kannusti Kipipiriä eteenpäin, ja kun pieni tamma siirtyi ensin raviin ja sitten laukkaan, he menivät lähtöportista ja suuntasivat esteille.

Leon Courtney ei näyttänyt ulospäin rahtuakaan jännityksestään, kun Saffron lähti radalle. Hänen sydämensä oli haljeta ylpeydestä. Saffron olisi saanut osallistua kahdeksanvuotiaiden ja sitä nuorempien luokkaan, mutta tyttö oli tuohtunut pelkästä ajatuksesta, että joutuisi hyppäämään miniesteitä, joista korkeimmat ulottuivat hädintuskin Leonin polviin. Siksi hän oli vaatimalla vaatinut päästä seuraavaan ikäryhmään, ja useimpien mielestä yksistään se oli poikkeuksellisen rohkeaa. Oli toiveajattelua, että Saffron voisi voittaa. Mutta Leon tunsi tyttärensä. Saffron suhtautui asiaan toisin. Se oli voitto tai ei mitään.

»Anna mennä, Saffy», Leon kuiskasi, sillä huuto olisi voinut säikäyttää tytön ponin.

Saffron laukkasi ensimmäiselle esteelle, kokosi Kipipiriä, ponnisti sitten hyppyyn ja liisi tarkalleen esteen keskikohdan yli, niin että ilmaparaa jäi reilusti. Saffron hymyili. Hän ja Kippy olivat molemmat

lujatahtoisia ja itsepäisiä. Äitikin sanoi aina: »Te tytöt olette samanlaisia riiviöitä kumpainenkin!»

Jos Saffronilla ja hänen ponillaan oli erimielisyyksiä, tulokset olivat sellaisena päivänä poikkeuksetta surkeita, mutta jos he toimivat yhteen, heistä oli vaikka koko maailman valloittajiksi. Kippyn energinen hyppytyyli, täydellinen tasapaino ponnistuksessa ja laskeutumisessa, askelten rytmi sekä valppaasta innosta höröllään olevat korvat antoivat Saffronille syytä toivoa, että tänään saattoi olla hyvä päivä.

Mutta tehtävä vaikeutui. Seuraava este oli kaksoissarja: kaksi puomiestettä, niiden välissä vain yksi laukka-askel. »Hyvä tyttö!» Saffron sanoi, kun Kippy ylitti ensimmäisen osan täpärästi, mutta sovitti väliin mahtuvan askeleen täydellisesti ja selviytyi okserista.

Nyt jännitys oli tipotiessään. Saffron oli kuin yhtä allaan olevan eläimen kanssa ja hallitsi voimaa, joka oli pakkautunut Kippyn tummankiiltävän karvapeitteen alla pullisteleviin lihaksiin. Hän hidasti ponia ja teki tiukan käännöksen linjalle, jolla odotti kolme estettä. Ensimmäinen oli yksinkertainen valkoinen portti, ja sen hän ylitti helpon tuntuisesti. Saffronilla oli ikäisekseen pitkät sääret, joskin laihat kuin kattohaikaralla, mutta hän piti jalustinhihat lyhyinä, koska silloin takamuksen sai helpommin irti satulasta, kun poni ponnisti liitoon esteen yli. Seuraavana oli taas vaatimaton yhden puomin pystyeste, mutta sen alla oli nippuina tulipullopuun oksia, joissa leiskuivat punaiset ja keltaiset kukat – vaan eipä sekään pysäyttänyt Saffronia ja Kipipiriä.

»**E**i mutta, Courtney, tuo sinun tyttösi on satulassa höyhenenkevyt», sanoi yksi katsojista, eläköitynyt ratsuväen majuri ja paikallinen rauhantuomari Brett, kun Saffron selviytyi okserista eli yhdellä hypyllä ylitettävistä kahdesta toisissaan kiinni olevasta pystyesteestä. »Herkkä ohjastuntumakin hänellä on. Loistava tyyli.»

»Kiitos, majuri», Leon sanoi, kun Saffron jälleen käänsi Kipipiriä päästäkseen kentän lävistäjälle seuraaville esteille: muurille ja vesi-esteelle. »Mutta kunnia sille, kelle kunnia kuuluu. Saffron on ratsastajana ilmiselvästi äitinsä tytär. Et uskoisi, miten monta tuntia Eva

on seissyt hänen kanssaan kentällä, molemmat kun ovat lujatahtoisia ja riitelevät kuin kissat pussissa, mutta lopussa kiitos seisoo.» Leon hymyili hellästi ajatellessaan kahta elämänsä tärkeintä ihmistä. »Suo anteeksi hetki, tämä täytyy nähdä», hän sanoi ja keskittyi jälleen esteradan tapahtumiin.

Jostain syystä hänen tyttärensä ponilla oli ikävä tapa »kastaa varpaat veteen», niin kuin Leon asian ilmaisi. Tamma loikki yli korkeimpien, pisimpien ja pelottavimpienkin esteiden, mutta pirukaan ei saanut sitä uskomaan, että esteradalla vesiallas piti ylittää eikä sinne ollut tarkoitus sukeltaa.

Kun Saffron kokosi poniaan ennen seuraavaa estettä, Leon veti syvään henkeä rauhoittaakseen kiihtynyttä sykettään. *Tiedä sitten, miltä Saffrysta tuntuu hypätä rataa*, hän ajatteli. *Mutta minä lubistun pelkästä katselemisesta.*

»Este kerrallaan, este kerrallaan», Saffron toisteli mielessään ja katsoi vain muuria. »Nyt mennään, tyttö!» hän sanoi ja kannusti Kippyä eteenpäin kuivalla nurmikentällä.

Muuri oli korkea. Se oli kasattu puisista maalatuista tearkuista, ja Saffronin taidot joutuivat koetukselle, sillä onnistuneen ylityksen jälkeen poni kompuroi alastulossa. Saffron kuitenkin pysyi ryhdikkäänä, säilytti hyvän rytmin ja sai ponin laukkaamaan jälleen tasapainoisesti ja reippaasti ennen kuin piti keskittyä vesiesteeseen.

Saffron oli päättänyt vakaasti, ettei vesiesteellä tällä kertaa menisi mikään mönkään. Hän lähestyi täyttä laukkaa, arvioi askeleet väärin ja joutui ponnistamaan hyppyyn aivan liian kaukaa, mutta vauhdin voimalla Kipipiri lensi kuin tikka esteen pystyosan ja sen takana olevan matalan kuraisen vesilammikon yli. Saffron joutui tekemään kaikkensa saadakseen tamman hidastamaan ja kääntymään – nyt jyrkästi vasemmalle – ja vähältä piti, etteivät he suhauttaneet ulos radalta.

Saffronia hengästytti, mutta hän uhkui voitonriemua. *Ei pudotuksia! Melkein maalissa!*

Nyt edessä oli matala este, jossa oli päällekkäin kolme raidallista puomia. Pooloklubin kilpailukomitea oli tehnyt siitä helpon, sillä sen

jälkeen odotti viimeinen ja vaikein tehtävä: häijyn näköinen kolmoissarja, jossa oli ensimmäisenä tavallinen pystyeste, toisena heinäpaali puomin alla sekä viimeisenä okseri, eikä yhteenkään väliin mahtunut yhtä laukka-askelta enempää. Jotkut ratsukot olivat ylittäneet kolmoisesteen ykkösosan rimaa hipoen, kolauttaneet toista osaa ja yksinkertaisesti törmänneet kolmanteen osaan, mikä tietenkin tiesi leikin loppua. Vain Percy oli onnistunut hyppäämään koko sarjan pudottamatta yhtään puomia.

Saffronin täytyisi onnistua. Hän ponnisti viimeisetkin voimansa ja ratsasti radan yleisönpuoleista sivua laskien päässään, monellako laukka-askeleella pääsisi kolmoissarjan alkuun täsmälleen oikeaan ponnistuskohtaan, täsmälleen oikealla tempolla. Puomeja hän ei edes ajatellut, kun Kipipiri hyppäsi.

Kun ponin takakaviot ylittivät esteen, Saffron oli kuulevinaan kolauksen. Hän vilkaisi taakseen ja näki ylimmän puomin keinuvan kannattimien varassa, mutta liike näytti hidastuvalta, joten hän ei jäänyt miettimään sitä. Hän ei nähnyt silmissään vilistävää väkijoukkoa eikä kuullut sen tukahdutettua kohahdusta, kun hän lähestyi sarjan ensimmäistä osaa. Onnistuneen lähestymisen jälkeen hän ylitti pystyesteen, piti Kippyn tasapainossa seuraavalla laukka-askeleella, pääsi toisen pystyesteen yli, kannusti ponia eteenpäin ja veti sitten ohjista niin lujaa, että käytännössä nosti poninsa okserin yli.

Onnistuin! Onnistuin! Saffron hihkui mielessään, kun hän laukasi kohti maalilinjaa. Sen ylitettyään hän hidasti Kipipirin raviin ja poistui radalta. Isä puikkelehti juoksujalkaa heitä kohti suosiotaan osoittavan yleisön läpi, ja Saffron heilautti kättään laajassa kaarissa. Isä ei vilkuttanut hänelle.

Saffron kurtisti kulmiaan. *Miksei hän hymyile?*

Samassa hän kuuli selostajan äänen, ja tuntui kuin hevonen olisi potkaissut häntä mahaan. »Oi voi! Johan oli kurja tuuri sisukkaalla Saffron Courtneylla. Pudotus tuli toiseksi viimeisellä esteellä, niin lähellä puhdasta rataa. Tuo puomi mielti putoamista pitkään! Mutta se tarkoittaa, että voittajan ruusuke menee Percy Toyntonille. Hieno suoritus, nuorimies!»

LESKEKSI JÄÄNYT suurriistanmetsästäjä ja sotaveteraani Leon Courtney kasvattaa Saffron-tytärtään yksin kenialaisella maatilalla. 1920-luvun Afrikka on vaarallinen manner, ja Leon luovii politiikan sameissa vesissä parhaansa mukaan.

Saffronista kasvaa itsenäinen nuori nainen, joka muuttaa Englantiin opiskelemaan. Hän kohtaa Gerhardin, nuoren saksalaisen idealistin, joka ei hyväksy sukunsa natsisympatioita ja joutuu ihanteidensa vuoksi suureen vaaraan.

Parin vuosikymmenen levottoman rauhankauden aikana Courtneyiden kintereillä luikkii monenkirjavia vakoojia, kavaltajia ja onnenonkijoita. Kun toinen maailmansota syttyy, jokainen joutuu toden teolla kamppailemaan niin oman kuin sukunsa selviytymisen puolesta.

Sotahuuto on 14. osa Wilbur Smithin huippusuositussa Courtney-sarjassa, joka kertoo afrikkalaisen merkkisuvun vaiheista aina 1800-luvulta lähelle nykypäivää.

»Wilbur Smith on seikkailukirjailijoiden mestari.»

— VANITY FAIR

9 789510 433102

ISBN 978-951-0-43310-2

84.2

www.wssoy.fi

DAVID CHURCHILL &

WILBUR SMITH

SOTAHUUTO

WILBUR
SMITH

WSOY

SOTAHUUTO

& DAVID CHURCHILL